مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندۀ مضمون میباشد، عقیدۀ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد.

پوهنمل حاجي محمد نوزادي ۲۰۱۹/۰۴/۰۴

سوله او زمونږ سياسي آندونه

(تحليلي بحث)

دا مهال چې د يوې وړې کړکۍ له کنج نه د سولې د رڼا ځرک را رسيږي ، په رسنيو کې په بيلابيلو کچو هر څوک د خپل آند سره سم قلم چلوي . څوک خليلزاد ته سپکې سپورې وايي او افغان دښمن يې بولي . څوک بيا په اشرف غني ملنډې وهي چې ګويا د سولې په لاره خنډونه جوړوي او بيلابيل کسان د بيلابيلو زاويو نه د سولې رواني پروسې ته ګوري . ځينو خو لا ټول نزاکتونه له پامه ايستلي ، سترګې يې پټې او د خولې نه يې لاس اخيستي وي . دا کسان د احساساتو توره بيباکه چلوي او د ميدان قهرماني غواړي .
راشئ په دې باندې فکر وکړو چې سوله غواړو، که نه ؟ داسې څوک به پيدا نشي چې « نه » ووايي . ښه نو ، اوس که د سولې اړتيا وينو، بيا پکار ده چې د سولې پر بيلابيلو اړخونو په عيني توګه و ږغيږو .
د سولې اصلي خواوې کومې دي ؟ البته امريکا ، طالبان او افغان حکومت په لومړي سرکي راځي ، پاکستان په دوهم ، ايران او روسيه په دريم ، هند او چين په څلورم . . . . . موقعيتونو کې ځای لري .
د ا مريکا اوسني حکومت تر ټولو پخوانيو حکمتونو دا ګړی د سولې ليوال ښکاری . طالبان هم که د هر علت له مخې وي ، دريغ يې تر بل هر وخت د سولې په ګټه نرم کړی دی . افغان حکومت که دا کړی په مثبتو پريکړو کی لا تر اوسه پريکنده رول نلري ، مګر په منفی اړخ کی که خدای مکړه و غواړي ، خنډونه جوړولای ، مګر په ظاهره خو ځان د سولې ټينګ پلوی بولي .
امريکا ددې د پاره چې د سولې دمخته بيولو پخاطر ملا وتړي ، مجبوره ده چې دا دنده خپل يوه ډير اعتمادي کس ته وسپاري چې پر مخ يې بوزي . دا ګړی يې ښاغلي خليلزاد دې کار ته ګمارلي دي . څه فکر کوئ ، چې که يې دا کار يوه بل امريکايي ته سپارلی وای ، زمونږ افغانانو د پاره به ښه وای او که همدغه خليلزاد د افغان سولې په ګټه دی ؟ . خليلزاد که سل چنده نور هم امريکايي شي ، بيا يې هم په رګونو کی افغانی وينه بهيږي او تر بل هر امريکايي يې بايد پر افغانانو باندې زړه و سوزي . ددې خبرې مانا دا شوه چې د امريکا له پلوه تر خليلزاد مونږ ته بهتر استازی نشته . را به شو افغان لورې ته . دلته د حکومت نه بهر افغان اولس لا تر دغه دمه عملی پريکنده رول نلري . مطرح کسان چې بايد د حکومت له دريځه دا کار مخته بوزي ، هغه اشرف غني ، ډاکتر عبدالله ، اتمر او کرزی دي . زه نه وايم چې تر دوی نور لايق او وطنپال کسان نسته . که وي هم ، هغه کسان اوس په خاموش اکثريت کې ورک دی او رول صفر ته تقرب کوی . بيا نو مونږ اړ يو يوازی دغو څلورو کسانو ته د اُميد سترګي واړوو . د دوي له ډلي نه اشرف غني د يوې خوا قانوني واک پلاس کي لري او له بلی خوا د پاتو درو نورو کسانو په پرتله نه په لياقت کي تر هغوي کم ښکاري او نه هم په وطنپالنه کي . بيا نو دلته هم مونږ مجبور او اړ يو چي و غني ته د اُميد سترګي کړې کړو . دا همداسی ده ، که يې د بد او بدتر تر منځ انتخاب بولئ او که يې دده قانوني حق .
ځينی بيا نارې وهی چې بايد د نژدې دوو تيرو لسيزو لاسته راوړني د سولې قرباني نه شي . ددغو لاسته راوړنو په سر کي د بشر د حقوقو په غيږه کي د ښځو حقوق ډير يادوي . زما په آند تر اوسه لا نارينه هم پدې حالت کي چې د جنګ اورونه بل دي ، اړين حقونه نلري او له بله پلوه د بشر د ټولو حقوقو په محراق کي د انسان د « ژوند حق » واقع دی . په جنګ کی همدا اوس زمونږ ټول هيوادوال ددغه اساسي او بنسټيز حق څخه بې برخي دي . تلپاتې سوله له هرڅه نه وړاندي مونږ ته دغه د ژوند حق خوندي کوي . د جنګ لعنتي منګولو انسانان) نر او ښځې (ددغه تر ټولو مهم حق څخه بې برخي کړيدي . بايد دا و منو چي ټول د بشر حقونه د ژوندي انسانانو د پاره ټاکل شويدي . مړه کسان يوازی د شپږ متره کفن او يوه قبر حق لري .
که سولې ته د ژوند په مانا وګورو ، بيا نو د ژوند د حق د تر لاسه کولو په موخه بايد ځيني شيان چي تر دغه حق په ټيټه درجه کي ځای لري ، قربان کړو . ځيني کسان چي وايي په هيڅ قيمت مؤقت حکومت نغواړو ، هغوي بايد پدې پوه وي چي اصلي هدف ژوند او سوله ده . د حکومت ډول ددغه هدف د تر لاسه کولو د پاره يوازی يوه وسيله

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

ده . که چيري داسی حالت راسي چي تلپاتي سوله صرف د يوه مؤقت حکومت په شرط تر لاسته کيدونکي وی بيا نو بايد پوه شو چي حکومت د ژوندیو انسانانو د پاره دی او د ژوند پخاطر بايد دا قرباني هم و منو . که څه هم دا خو کومهستره قرباني هم نده . يو مؤقت حکومت به تر دغه کمزوري سهامي حکومت څه نيمګړتيا ولري ؟ دي خبري ته مو هم بايد پام وي چي که اړتيا ووينې ، فرمان والا دا قرباني را باندي په فرمان سره هم منلاي شي . دا اصل به تل په پام کي و لرو چی د ازاد سياست ميز هغه وخت په سوک باندي ټکولای شو چي په اقتصادی لحاظ پر خپلو پښو ولاړ يو . احساسات بايد د سياست پر منطقو بر لاسی نکړو . پدې کار سره که يو قدم مخته اخلو ، دوه قدمه شاته ځو . ددې د پاره چي د فرمان والاوو څخه ځان خلاص کړو ، بايد په هر قيمت چي وي ، و يوی تلپاتي سولي ته لاره پرانيزو او غاړه ورته کښيږدو . داځکه چي دا فرعونان د جنګ په غيره او زموږ په اقتصادي کمزورتيا کي فرمان والا شوي دي او په سوله کي چي اقتصاد مو وده کولای شي ، بيا نو د هر پردی فرمان نه را باندي چليږي د اوسني ورځي د حالاتو په پام کي نيولو سره دغه زما تحليل دي چی د خپلو قلموالو دوستانو سره مي د زړه د خوالو په ترڅ کي شريک کړ . نور تاسی پوه شئ او قلم مو

.

د هغي ورځي د راتلو په هيله چي پر خپلو اقتصادي پښو ولاړ يو او ازاد سياست کوو!

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزی بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکي په ځير و لولئ